

УВОД

Предмет овог специјалистичког рада је акционарско друштво према Закону о привредним друштвима Републике Српске. Тема је веома актуелна. Имајући у виду чињеницу да је Закон о привредним друштвима усвојен крајем 2008. године (објављен у „Службеном гласнику Републике Српске“ 31. децембра), и да је његова примјена требало да почне 01. 07. 2009. године, што се није догодило, јер је у јуну 2009. године измјенама овог закона, његова примјена одложена за 01.01.2010. године. Примјена Закона о привредним друштвима Републике Српске почела је, дакле, 01. јануара ове године, надајмо се да овај закон неће бити „мртво слово на папиру“ и да ће ускоро постати веома значајан системски пропис, чија ће примјена у пракси означити почетак „новог доба“ у развоју компанијског права у Републици Српској. Наиме, примјена Закона о предузећима, који је ову материју уређивао да сада, није заживјела у свом пуном капацитету, иако је у примјени више од десет година, његова примјена у пракси није резултирала и одговарајућом судском праксом. Компанијским правом у Републици Српској бави се веома мали број теоретичара и практичара, тако да се углавном ослањамо на праксу која је створена у Републици Србији. Циљ овог рада је приказ онога што ће у квалитативном смислу, ново и боље за акционарска друштва донијети нови закон. Имајући у виду и опредјељење Босне и Херцеговине да у скорој будућности започне процес придруживања Европској унији, треба видјети колико смо своје компанијско право ускладили са правом Европске уније. С обзиром на то да су Закон о тржишту хартија од вриједности и Закон о инвестиционим фондовима усвојени у септембру 2006. било је и за очекивати да је усклађивање компанијског права са правом Европске уније слиједећи корак у настојањима да се ово тржиште приближи јединственом европском тржишту. Како се ускоро очекује почетак рада привредних судова у Републици Српској, прописана заштита инвеститора моћи ће се на одговарајући начин и остварити. Наиме, у протеклом периоду оцјена правне сигурности улагача била је јако неповољна. Дуготрајно трајање привредних спорова пред нашим судовима, често је одвраћало стране инвеститоре од улагања. Сврха ове хармонизације не би требало да има само формални карактер већ да се примјеном овог закона остваре циљеви који су неопходни у процесу транзиције и придруживања Европској унији. Наиме, већина инвеститора своје одлуке о инвестирању у одређена подручја доноси након анализе правног оквира и стања корпоративног управљања, као мјерила сигурности њихове инвестиције. Основна питања на која инвеститори траже одговор прије него уложе свој новац у неку хартију од вриједности су: посвећеност принципима корпоративног управљања, права акционара, равноправан третман акционара, улога заинтересованих страна – носилаца интереса у управљању акционарским друштвима, објављивање и јавност информација, улога и одговорност одбора и ревизија и систем интерних контрола. У изради овог рада коришћене су историјска, позитивноправна и упоредноправна метода истраживања. Методом историјског прегледа дошло се до систематизације настанка и развоја акционарског друштва као правне форме привредног друштва, како у свијету, тако и на просторима бивше државе, па све до данашњих дана, у

обиму који задовољава потребе другог дијела овог рада. У изради кључног дијела рада коришћена је позитивноправна литература, одговарајући законски и подзаконски прописи и дат упоредноправни приказ појединих законских рјешења земаља у нашем окружењу, углавном држава насталих распадом бивше СФРЈ. Такође, дат је приказ усклађености појединих рјешења са Директивама компанијског права Европске Уније.

Овај рад, поред увода и закључка има и три одвојене цјелине. Први дио обухвата опште напомене о појму акционарског друштва и неким специфичностима овог облика организовања привредног друштва у упоредном праву. Други дио обухвата историјски осврт на настанак и развој акционарских друштава у свијету и на овим просторима (под овим просторима подразумијева се простор бивше СФРЈ, посебно Србија, Хрватска и Босна и Херцеговина). У трећем дијелу специјалистичког рада обрађено је акционарско друштво према Закону о привредним друштвима Републике Српске.